

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 550/2023-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Ivana Fiačana a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Vladimírom Novákom, advokátom, Štúrova 8, Košice, proti rozsudku Okresného súdu Košice I sp. zn. 37C/39/2019 zo 17. septembra 2020, rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/10/2021 z 2. decembra 2021 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/111/2022 z 26. júla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Napadnuté rozhodnutia navrhuje zrušiť, vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a priznať finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti, a z kópii napadnutých rozhodnutí vyplýva nasledujúci stav veci:

2.1. Sťažovateľ mal procesné postavenie žalobcu v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 37C/39/2019 o ochrane osobnosti. Svoj žalobou uplatnený nárok odôvodnil tým, že z obsahu uznesenia o odmietnutí trestného stíhania z 13. septembra 2019 sa dozvedel, že žalovaná manželka (s ktorou bol v rozvodovom konaní, pozn.) vo svojej výpovedi pred orgánmi činnými v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“) uviedla, že je notorický alkoholik a fajčiar, alkohol kombinuje so sedatívami a občas užíva marihuanu. Tvrdenie, že občas užíva marihuanu, považoval za nepravdivé. Podľa jeho názoru to žalovaná urobila zámerne s predpokladom, že v očiach známych zníži jeho vážnosť, dôstojnosť a postavenie v spoločnosti vo vážnej miere. Uvedené

považoval za vážnu ujmu, preto požadoval priznanie nemajetkovej ujmy v sume 500 eur. Okresný súd v uvedenej veci rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že žalobu sťažovateľa v plnom rozsahu zamietol ako nedôvodnú. V relevantnej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že ide o stret zákonného oprávnenia žalovanej v rámci výkonu práva stanoveného zákonom vypovedať pred vyšetrovateľom s ochranou občianskej cti, mena a dobrej povesti žalobcu. Dospel k záveru, že za danej situácie (výpoveď pred OČTK, pozn.) je neoprávnenosť zásahu v zásade vylúčená, a zásah nevybočil z rámca daného platnými predpismi. Nespôsobilosť zásahu bola daná aj tým, že žalovaná ich uviedla len raz v rámci svojej výpovede pred OČTK, tieto skutočnosti ďalej nerozširovala, čo sťažovateľ účinne nepoprel (body 25 až 29 rozsudku súdu prvej inštancie). Vychádzajúc z uvedeného, okresný súd žalobu zamietol.

2.2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 3Co/10/2021 z 2. decembra 2021 (ďalej len „napadnutý rozsudok odvolacieho súdu“) tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie je preskúmateľné, jeho závery po skutkovej aj právnej stránke sú dostatočne zrozumiteľné a vecne správne, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania a hodnotenia dôkazov k vecne správne záveru o nedôvodnosti žaloby sťažovateľa v celom rozsahu. Dodal, že možnými nepriaznivými dôsledkami výpovede žalovanej sa zaoberali OČTK, pričom vyšetrovateľ uznesením z 24. októbra 2019 trestné oznámenie žalobcu odmietol, keďže nebol dôvod na začatie trestného stíhania ani na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Z odôvodnenia uznesenia vyšetrovateľa tiež vyplýva, že žalovaná pred vyšetrovateľom neuviedla nepravdu o okolnosti, ktorá by mala podstatný význam pre rozhodnutie policajta (body 15 až 18 rozsudku odvolacieho súdu).

2.3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal sťažovateľ dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), v ktorom namietal, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uplatniť procesné práva, došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces z dôvodu, že súdy nižších inštancií arbitrárnym spôsobom odmietli jeho argumentáciu týkajúcu sa opodstatnenosti jeho nároku a dospeli k nesprávnym záverom. Prípustnosť dovolania založil aj na tzv. odklone od ustálenej judikatúry podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP s poukazom na závery najvyššieho súdu prezentované v rozhodnutiach R 34/1996, R 15/1996, R 29/2001 a R 46/1995.

3. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol napadnutým uznesením sp. zn. 9Cdo/111/2022 z 26. júla 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Pri uplatnenom dovolacom dôvode podľa § 420 písm. f) CSP z dôvodu arbitrárneho hodnotenia dôkazov a nevysporiadania sa s argumentáciou sťažovateľa, ako aj nenariadenia pojednávania v odvolacom konaní uviedol, že sťažovateľ neopodstatnene namietal, že odvolací súd vydal nedostatočné a nepresvedčivé rozhodnutie vychádzajúce z nesprávnych právnych záverov. Konštatoval, že obsah odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nedáva podklad na záver, že odvolací súd sa nezaoberal odvolacou argumentáciou sťažovateľa. K nenariadeniu pojednávania v odvolacom konaní uviedol, že odvolacie konanie prebiehalo počas pandémie a nešlo o prípad, keď súd musí povinne nariadiť pojednávanie podľa § 385 ods. 1 CSP. Vychádzajúc z uvedeného, dospel k záveru, že namietaný dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) nie je daný (pozri body 18 až 21 napadnutého uznesenia). K namietanej vade nesprávneho právneho posúdenia veci najvyšší súd uviedol,

že obsahom dovolania sťažovateľa v tomto smere bolo len sumarizovanie skutkových okolností prejednávanej veci z pohľadu dovolateľa a poukazovanie na závery odvolacieho súdu, s ktorými sťažovateľ vyjadril nespokojnosť, avšak neobsahovalo žiadnu relevantnú argumentáciu, ktorá by mohla priblížiť či vysvetliť ním uplatnený dovolací dôvod. Sťažovateľ nesformuloval relevantnú právnu otázku, iba nesúhlasil s napadnutým rozhodnutím a vyjadril presvedčenie, že žalovaná svojou výpoveďou v trestnom konaní zasiahla do jeho osobnostných práv. Pokiaľ poukazoval na konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu, najvyšší súd konštatoval neprehliadnuteľnú odlišnosť skutkových okolností, ktoré nemajú súvis s predmetom konania v tejto veci (pozri body 30 až 32 napadnutého uznesenia). Preto dospel k záveru, že sťažovateľ vo vzťahu k dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. písm. a) CSP nevymedzil dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP a dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP (body 30 a 35 napadnutého uznesenia).

4. Sťažovateľ v sťažnosti argumentuje v prospech porušenia svojich práv napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie, napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu, pričom odôvodnenie a závery súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu týkajúce sa jeho nároku považuje za arbitrárne, nedostatočné a vecne nesprávne. Svojím obsahom ide o totožnú argumentáciu, ktorú sťažovateľ uplatnil už v priebehu konania pred všeobecnými súdmi, najmä však pred dovolacím súdom v rámci svojho dovolania. Pokiaľ ide o odôvodnenie namietaného porušenia jeho označeného práva rozhodnutím dovolacieho súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v sťažnosti zotrval na svojom právnom posúdení veci, z čoho vyvodzoval porušenie svojich označených práv nedostatočným a arbitrárnym prístupom dovolacieho súdu pri posúdení jeho výhrad a námietok vznesených v dovolaní.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou prerokovania ústavnej sťažnosti je posúdenie, či všeobecné súdy dali dostatočné a ústavne konformné odpovede na relevantné otázky súvisiace s predmetom sporu, ako aj tam uplatnenú argumentáciu.

II.1. K porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu a odvolacieho súdu

6. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu bol sťažovateľ oprávnený podať odvolanie a proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, čo aj využil. Odvolanie a dovolanie predstavovalo účinný prostriedok, prostredníctvom ktorého krajský súd a najvyšší súd poskytovali ochranu právam zaručeným ústavou a medzinárodnými zmluvami, ktorých porušenie sťažovateľ namieta v ústavnej sťažnosti. Je tak naplnená ústavná podmienka na aktiváciu princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), ktorý ústavnému súdu odníma právomoc konať a rozhodovať o ochrane označených základných práv i práva podľa dohovoru rozsudkom okresného súdu a odvolacieho súdu.

7. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.2. K porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu

8. Ako už bolo konštatované, sťažnostná argumentácia je v podstatných námietskach identická s dovolacou argumentáciou, na ktorú dovolací súd poskytol relevantné odpovede. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu odôvodnení rozhodnutí vo veci konajúcich súdov, považuje riešenie za ústavne akceptovateľné, pričom na rozdiel od sťažovateľa považuje odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov za dostatočné, argumentačne konzistentné, rešpektujúce na vec dopadajúcu právnu úpravu v kontexte rozhodných skutočností.

9. Pokiaľ ide o vyhodnotenie dôvodu prípustnosti dovolania sťažovateľa podľa § 420 písm. f) CSP, ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie poskytlo sťažovateľovi dostatočné a ústavne konformné odpovede na všetky námietky súvisiace s predmetom sporu, a to aj v časti vyporiadania sa s námietkou sťažovateľa, že v odvolacom konaní mu mala byť odňatá možnosť konať tým, že odvolací súd nenariadil pojednávanie. Preto konštatuje, že dovolací súd dospel k ústavne udržateľnému záveru o neexistencii tohto dôvodu prípustnosti dovolania. V tejto súvislosti dodáva, že samotný nesúhlas sťažovateľa s ustálením skutkového stavu a jeho právnym posúdením sám osebe nie je spôsobilý založiť porušenie ním označených práv.

10. Záver najvyššieho súdu, že sťažovateľ vôbec nevymedzil právne otázky pre posúdenie uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, keď ich formuloval v kontexte údajne nesprávnych záverov súdov nižších inštancií s poukazom na konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu, je taktiež ústavne akceptovateľný.

11. Ústavný súd tak dospel k záveru, že neexistuje relevantný súvis medzi namietaným právom sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie na jednej strane a napadnutým uznesením dovolacieho súdu na strane druhej. Na základe uvedeného sťažnosť sťažovateľa v tejto časti namietaných práv odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

12. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu